

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๕)

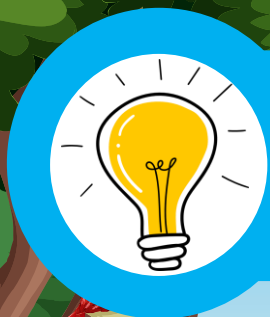
ครูผู้สอน ครูฟาริตะห์ เบญญาภาจ

ครูแรมเดือน บุญชู

โวหารวรรณศิลป์ (๕)

กิจกรรม

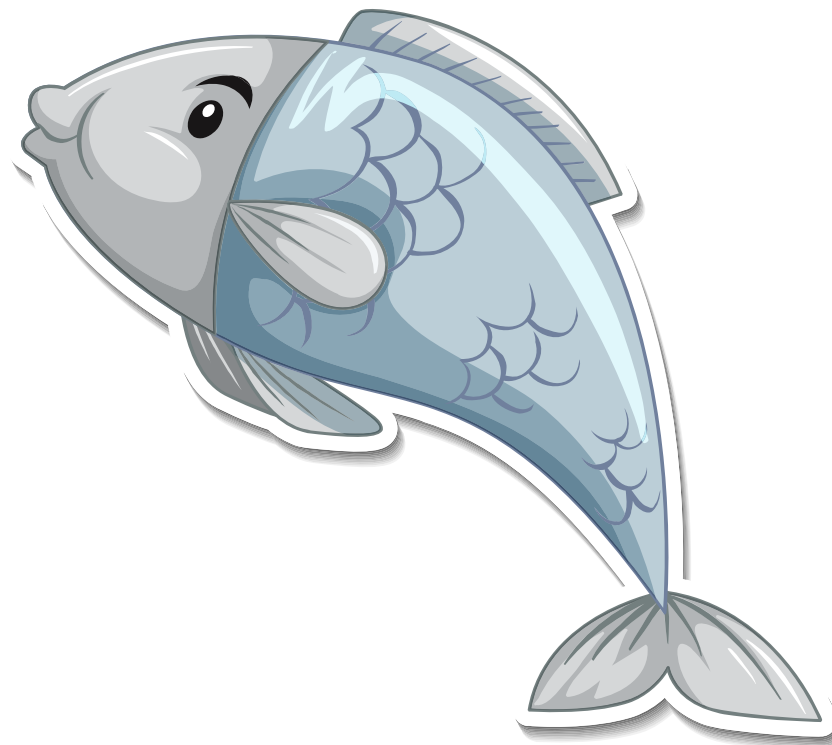
ทายสิฉันคืออะไร

ทายลีฉันคืออะไร

ฉันเป็นสัตว์เลือดเย็นมี
กระดูกสันหลัง อยู่ในน้ำ
ใช้ครีบน้ำเงิน ฉันเป็นอาหาร
ของมนุษย์

ปลา

ทายลีฉั่นคืออะไร

ฉั่นเป็นสัตว์ หน้าตา
และรูปร่างคล้ายกับมนุษย์
กินผลไม้ เช่น กกล้วย ปืนต้นไม้
เก่ง ร้องเจียก ๆ

ลิง

ทಾಯลีฉั่นคืออะไร

ฉั่นเป็นสัตว์เลื้อยคลาน
ตัวเรียวยาว มีเกล็ด มีทั้ง
มีพิษและไม่มีพิษ

๒๔

ทายลีฉั่นคืออะไร

ฉั่นหน้าตาน่าเอ็นดู ไม่ได้
อยู่ในรู แต่อยู่ในถ้ำ บ้างว่า
เหมือนนก มีหูเหมือนหนู
มีปีก

ค้างคาว

ทายลีฉั่นคืออะไร

ฉั่นชื่อน่ากลัว เกิดมา
เป็นไข่ เวลาผ่านไปก็คืบคลาน
เป็นหนอนหนาที่เกี่ยวเกาะ
สุดท้ายฉั่นจึงได้โบยบิน

ผีเสื้อ

คำถามชวนคิด

นักเรียนเกิดจินตภาพ
จากปริศนาคำทาย
หรือไม่ เพราะเหตุใด

ทบทวนความรู้

เรื่อง

การบรรยายและการพรรณนา

ทบทวนความรู้อีก

การบรรยาย

มีความหมายว่าอย่างไร

การบรรยาย หมายถึง

การเล่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพ ช่วงเวลา สถานที่ บุคคล สภาพแวดล้อม ตลอดจนเหตุและผลที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ทบทวนความรู้อีก

การพรรณนา

มีความหมายว่าอย่างไร

การพรรณนา หมายถึง

การเล่าเรื่องโดยสอดแทรกอารมณ์
ความรู้สึกของผู้เขียน อธิบายรายละเอียดของ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ เกิดจินตภาพ
เห็นความเคลื่อนไหว จำนวน สี ขนาด
และได้ยินเสียง

บทประพันธ์น่ารู้

เลี้ยงผาอยู่ภูเขา
รูปร่างอย่างแพะหมาย
เลี้ยงผาอยู่ฟางพื้น
หมวดพู่ดูเพราะเขา
รูปร่างอย่างแพะเอา
ขนเหม็นสาบหยาบร้าย

หมวดพรายเพราะเขาแปล้ปลาย
ขนเหม็นสาบหยาบเหม็นกัน
ภูเขา
ไปล่ทำย
มาเปรียบ
กลิ้งกล้าเหม็นกัน

บทประพันธ์น่ารู้

การเขียนบรรยาย

เลี้ยงผาอาศัยอยู่บนภูเขา เป็นสัตว์ที่มีหนวด
มีเขาและขนหยาบ

บทประพันธ์น่ารู้

การเขียนพรรณนา

เสียงผาอาศัยอยู่บนภูเขา มีรูปร่างคล้ายกับแพะ
คือ มีหนวดยาวงาม มีเขาแบนปลายโค้งไปด้านหลัง
มีขนหยาบกร้านและกลิ่นที่เหม็นสาบ

กิจกรรม

**การเขียนบรรยายและการเขียน
พรรณนาจากวรรณคดี**

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับกลุ่ม ๔ – ๕ คน
๒. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์หาคบพ้องและเรียบเรียง
ภาษาในรูปแบบการบรรยายและการพรรณนาผ่านใบงาน
เรื่อง การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนาจากวรรณคดี

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนาจากวรรณคดี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สังเกตสื่อบันทึกสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๔)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์บทประพันธ์ที่กำหนด แล้วเรียบเรียงเป็นภาษาบรรยายและภาษาพรรณนาให้ถูกต้อง

กระจกกระจิดเตี้ย	วังเรี่ยเรี่ยน้ำเอ็นดู
เหมือนกวางอย่างตาหู	มีเขี้ยวน้อยสร้อยนมสอง
กระจกกระจิดหน้า	เอ็นดู
เดินร่อยเรียงงามตรู	กระจ้อย
เหมือนกวางอย่างตาหู	ตื่นกิบ
มีเขี้ยวขาวน้อยซ้อย	แนบข้างเคียงสอง

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

ฝูงลิงใหญ่้อยกระจ้อย	ชะนีอุ้ยอุ้ยร้องหา
ฝูงค่างหว่างพฤกษา	ค่างใจนโง่ไขว่ปลายยาง
ฝูงลิงยวบยาดัน	พวพนา
ฝูงชะนีมีกุหา	เปล้าข้าง
ฝูงค่างหว่างพฤกษา	มาสู่
ครอกแครกโง่ไขว่คว้าง	โอดเลี้ยวโง่นปลิว

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๔

เรื่อง การเขียนบรรยายและ การเขียนพรรณนาจากวรรณคดี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

บทประพันธ์

กระจงกระจิดเตี้ย

เหมือนกว้างอย่างตาหู

กระจงกระจิดหน้า

เดินร่อยเรียงงามตรู

เหมือนกว้างอย่างตาหู

มีเคี้ยวขวาน้อยซ้อย

วิ่งเรี่ยเรี่ยน่าเอ็นดู

มีเขี้ยวน้อยสร้อยแถมสอง

เอ็นดู

กระจ้อย

ตีนก๊ีบ

แนบข้างเคียงสอง

บทประพันธ์

ยุงทองย่องเยื้องย่าง
ปากหงอนอ่อนสำออง
ยุงทองย่องย่างเยื้อง
รายร้ายฟ้ายเฟื่องหาง
ปากหงอนอ่อนสำออง
รำเล่นเต้่งงามหง้า

รำรางชางช่างฟ้ายหาง
ช่างรำเล่นเต้่งตามกัน
รำฉวาง
ฉืดหน้า
ลายเลิศ
ปีกป้องเป็นเพลง

บทประพันธ์

ไถ่ฟ้าอัสดแสง

ปีกหางต่างสีแถม

ไถ่ฟ้าหน้ากำกล้า

หัวแดงเดือยแถม

ปีกหางต่างสีแถม

ตัวต่างอย่างคนแกล้ง

หัวสุกแดงแทงเดือยแถม

สีแต้มต่างอย่างวาดเขียน

ปากแหลม

เนืองแข็ง

ลายลวด

แต่งแต้มขีดเขียน

บทประพันธ์

นกแก้วแจ้วเสียงใส

นกตัวพัวเมียคลา

นกแก้วแจ้วรื้อร้อง

ไกลคู่หมู่สาธิกา

นกตัวพัวเมียมา

สัตวาฝ้าแขกเต้า

คลอไคล้คู่หมู่สาธิกา

ฝ้าแขกเต้าเหล่าโนรี

เร่หา

แวดเคล้ำ

สมสู่

พวงพ้องโนรี

บทประพันธ์

กระจายสายซร้อนาง
ห่อห้อยย้อยลงมา

กระจายสายคลี่ซร้อ
สไบบางนางสีดา
ยื่นเลื้อยเพื่อยลงมา
แต่ค่าไม้ใหญ่น้อย

ผ้าสไบบางนางสีดา
แต่ค่าไม้ใหญ่สูงงาม

นางพงา

ห่อห้อย

โบายโบก

แกว่งเยื้องไปมา

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนาจากวรรณคดี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สังเกตสื่อบันทึกสาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โวหารวรรณศิลป์ (๔)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์บทประพันธ์ที่กำหนด แล้วเรียบเรียงเป็นภาษาบรรยายและภาษาพรรณนาให้ถูกต้อง

กระจกกระจิดเตี้ย	วังเรี่ยเรี่ยนาเอ็นดู
เหมือนกวางอย่างตาหู	มีเขี้ยวน้อยสร้อยนมสอง
กระจกกระจิดหน้า	เอ็นดู
เดินร่อยเรียงามตรู	กระจ้อย
เหมือนกวางอย่างตาหู	ตีนกีบ
มีเขี้ยวขวาน้อยซ้อย	แนบข้างเคียงสอง

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

ฝูงลิงใหญ่้อยกระจ้อย	ชะนีอุ้ยอุ้ยร้องหา
ฝูงค่างหว่างพฤกษา	ค่างใจนโง่ไขว่ปลายยาง
ฝูงลิงยวบยาดัน	พวพนา
ฝูงชะนีมีกุหา	เปล้าข้าง
ฝูงค่างหว่างพฤกษา	มาสู่
ครอกแครกโง่ไขว่คว้าง	โอดเลี้ยวโง่นปลิว

ลักษณะการบรรยาย

.....

ลักษณะการพรรณนา

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๔

เรื่อง การเขียนบรรยายและ การเขียนพรรณนาจากวรรณคดี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรมนำเสนอ

การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา
จากวรรณคดี

บทประพันธ์

กระจงกระจิดเตี้ย

เหมือนกว้างอย่างตาหู

กระจงกระจิดหน้า

เดินร่อยเรียงามตรู

เหมือนกว้างอย่างตาหู

มีเคี้ยวขวาน้อยช้อย

วิ่งเรี่ยเรี่ยน่าเอ็นดู

มีเขี้ยวน้อยสร้อยแถมสอง

เอ็นดู

กระจ้อย

ตีนกีบ

แนบข้างเคียงสอง

บทประพันธ์

การเขียนบรรยาย

กระจงเป็นสัตว์ที่มีขนาดตัวเล็ก มีเท้าเป็น
ตีนกีบและมีเขี้ยว

บทประพันธ์

การเขียนพรรณนา

กระเจงตัวเล็กกระจ้อยร่อยกำลังวิ่งดูน่าเอ็นดู
เป็นสัตว์ที่มีหู ตา ตีนก็บ เหมือนกับกวางและมีเขี้ยว
สีขาวเล็ก ๆ สองซี่

บทประพันธ์

ฝูงสิงใหญ่น้อยกระจุก
ฝูงค่างหวางพฤษกา
ฝูงสิงยวบยาบตัน
ฝูงชะนีมีกู่หา
ฝูงค่างหวางพฤษกา
ครอกแครกไล่ไข่ว่าง

ชะนีอ้อยอัยร้องหา
ค่างโจนไล่ไข่ว่าง
พวาหนา
เปล้าข้าง
มาสู่
โลดเลียวจอนปลิว

บทประพันธ์

การเขียนบรรยาย

ฝูงลิง ฝูงชะนี ฝูงค่าง ต่างกำลังปีนป่ายและ
วิ่งไล่กันอยู่บนต้นไม้

บทประพันธ์

การเขียนพรรณนา

ฝูงลิงทั้งตัวใหญ่และตัวเล็กกำลังปีนป่ายต้นพวาอยู่
ฝูงชะนีต่างกำลังร้องหาคู่ของมัน ฝูงค่างต่างพากันแหวก
ต้นไม้ วิ่งกระโจนไล่คว่ากัน เสียงดัง “ครอกแครก!”

บทประพันธ์

ยุงทองย่องเยื้องย่าง

ปากหงอนอ่อนสำออง

ยุงทองย่องย่างเยื้อง

รายร้ายฟ้ายเฟื่องหาง

ปากหงอนอ่อนสำออง

รำเล่นเต้นงามหง้า

รำรางซางซ่างฟ้ายหาง

ซ่างรำเล่นเต้นตามกัน

รำฉวาง

ฉืดหน้า

ลายเลิศ

ปีกป้องเป็นเพลง

บทประพันธ์

การเขียนบรรยาย

นกยูงกำลังเดินช้า ๆ เชิดหน้าอย่างสง่างาม
พร้อมรำแพนหาง

บทประพันธ์

การเขียนพรรณนา

นกยูงเดินกรีดกรายเชิดหน้ามาอย่างเชื่องช้า
พร้อมรำแพนหาง มีปากและหงอนที่อ่อนช้อย
ท่าทางการเดินเหมือนกำลังรำรำไปตามเพลง

บทประพันธ์

ไถ่ฟ้าอัสดแสง
ปีกหางต่างสีแถม
ไถ่ฟ้าหน้ากำกล้า
หัวแดงเดือยแถม
ปีกหางต่างสีแถม
ตัวต่างอย่างคนแกลิ่ง

หัวสูกแดงแทงเดือยแถม
สีแต้มต่างอย่างวาดเขียน
ปากแหลม
เนืองแข็ง
ลายลวด
แต่งแต้มขีดเขียน

บทประพันธ์

การเขียนบรรยาย

ไก่อฟ้าเป็นสัตว์ที่มีปีกเป็นลวดลายสีต่าง ๆ
มีสีส้มที่สดใส

บทประพันธ์

การเขียนพรรณนา

ไก่ฟ้าเป็นสัตว์ที่มีหัวสีแดง มีปากแหลม มีเดือยที่แข็ง ส่วนปีกมีสีสันสดใส คล้ายกับมีคนแกล้งเอาสีมาขีดเขียนให้เป็นลวดลาย

บทประพันธ์

นกแก้วแจ้วเสียงใส
นกตัวฟัวเมียคลา
นกแก้วแจ้วรื้อร้อง
ไก่ลื้อคู่มุสาติกา
นกตัวฟัวเมียมา
สัตว์ป่าแขกเต้า

คลอไคลื้อคู่มุสาติกา
ฟ้าแขกเต้าเหล่าไนรี
เร่หา
แวดเคล้า
สมสู่
พวกฟ้องไนรี

บทประพันธ์

การเขียนบรรยาย

นกแต่ละชนิด เช่น นกแก้ว นกสาลิกา นกกระทู้
นกแขกเต้า นกสัตวา และนกไนรี ต่างกำลังทำสิ่งต่าง ๆ

บทประพันธ์

การเขียนพรรณนา

นกแก้วกำลังร้อง แฉ่ว ๆ หาคู่ของมัน ไก่ลี่ ๆ มีนกสาธิตากำลังคลอเคลียอยู่กับคู่ ส่วนนกกระทาตัวผู้แว่แว่กำลังสมสู่กัน ขณะนั้นนกสัตวาก็กำลังบินผ่านนกแขกเต้าเพื่อไปหานกไนรี

บทประพันธ์

กระจายสยายซร้อนาง
ห่อห้อยย้อยลงมา

กระจายสยายคลี่ซร้อ
สไบบางนางสีดา
ยื่นเลื้อยเพื่อยลงมา
แต่ค่าไม้ใหญ่น้อย

ผ้าสไบบางนางสีดา
แต่ค่าไม้ใหญ่สูงงาม
นงพงา
ห่อห้อย
โบายโบก
แกว่งเยื้องไปมา

บทประพันธ์

การเขียนบรรยาย

พรรณไม้แต่ละชนิด เช่น ซร้อองนางคลี่และสไบนางสีดา
เกิดอยู่บนต้นไม้ใหญ่

บทประพันธ์

การเขียนพรรณนา

ต้นซร้อรงนางคลี่ขึ้นสยายย้อยดงงามตา ส่วนต้น
สไบนางสีดาก็ยื่นเลื้อยห้อยลงมาจากต้นไม้ใหญ่เช่นกัน
เมื่อยามลมพัดจะแกว่งไปมาตามแรงลม

สรุปความรู้

การบรรยาย คือ การเล่าเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ ช่วงเวลา สถานที่บุคคล สภาพแวดล้อม

การพรรณนา คือ การเล่าเรื่องโดยสอดแทรกอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียน อธิบายรายละเอียดโดยใช้ภาษาที่เป็น ถ้อยคำสละสลวย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ยลยินธรรมชาติ (๑)

ภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ชมธรรมชาติตามเสด็จเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)